

HETILAP A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Uj előfizetési díj : **Vidékre postán**, vagy helyben házhoz hordatva : Négy óra (márcziustól június végeig) 3 ft. uj pénz. — Tíz óra (márcziustól december végeig) 7 ft. uj pénz.

NÖTLENSÉG VAGY HALÁL.

(Beszély.) — Irta BÚS VITÉZ.

(Vége.)

VII.

Ezen fejezetben leiratik, mi történt a három szál ibolyával, s még valamivel.

Rellike elszánta feláldozni magát. Lemondott minden boldogságról, de legalább boldogítani fog más, ebben nyugodott meg.

Ő Sopronyi Bélát csak ugy szerette, mint akármelyik jó tánczost, kinek bálokban hasznát lehet venni; Sopronyi Béla ellenben, a hőkeblü imádó, ugy szerette Auréliát, mint szeretni szokás 1000 hold földet, mit az ember mennyasszonyával kap.

Hogy ezen nemes érzelmet szíve mélyében rejtette el a derék ifjú, mondani is fölösleges.

Ez volt azon boldogság, melyet Pista Rellike számára megszerezni akart.

Megtette még azt is, hogy a nagybácsi előtt elkezdett e dolgokról beszélni, s helyeslését kérte Sopronyi Béla számára, ki igen derék férje lesz Rellikének. Oly buzgón beszélt ez ügyben, hogy Sopronyi Bélát, szokása ellenére, egyszersem nevezte szeles fiatalembernek.

András úr egy ideig csak hallgatta tü-

relmesen ezt a szép beszédet, hanem — természetesen — végre boszusan kifakadt :

— Hát téged, te aludtejvérü, ki bizott meg, hogy leányt kérj a más nevében? Elhordd magadat előlem ebben a pillanatban.

Tudós Pista úr el is hordta magát abban a pillanatban, nagyon roszkedvüen, hogy nagylelküése ily roszul sikerült.

András úr pedig haragosan járt kelt az egész házban, s nagy elkeseredettségében elhatározta, hogy ő nem bánja, ő odaadja azt a leányt annak a szeles Sopronyi Bélának, vesződjenek együtt. Megérdemli az olyan lány, ki más mer megszeretni, nem a kit nagybátyja kiválasztott számára.

Ezt elhatározván, magához hivatta Rellikét, s megkérdezte, ha tetszik-e neki az a szeles fiatalember?

E szavakat oly kemény hangon mondotta ki, s oly szigorú arczczal várta a feleletet, hogy a leányka megrettent és késett a felelettel.

András úr azonban mitsem engedett.

szigorúságából és a vallató bíró hangján szólt :

— Igazat mondj nekem, mintha az Isten ítélőszéke előtt állnál. Szeretted-e azt a szeles fiatalembert?

— Nem szeretem, szólt suttogva Rellike, de ő szeret engem.

— Bánom is én! — viszonzá András úr. Így már nem fogsz hozzá nőül menni, s az én kedves Rellikém maradsz.

Ezzel megölelte a gyermeket, és mind a ketten elfeledték Sopronyi Bélát; — a nagybácsi saját jószándékából, Rellike meg nagybátyja kívánságára.

Pista úrfinak pedig tudtára adatott András úr részéről, hogy ne tessék a mások szívügyével bajlódni.

Mindez megfoghatatlan volt Pista előtt; hanem nemsokára megfoghatatlanabb dolgot kellett hallania. Rellike kinyilvánította, hogy apáczává akar lenni.

Ezen aztán András úr is még jobban elszörnyedett. Ilyenről fogalma sem volt soha. Nem talált szavakat, melyekkel méltó bámulatát és neheztelését kifejezze.

— Te akarsz apáczává lenni, te? Azt gondolod, hogy ott is lehet szilaj paripákat lovagolni, s egész éjszakákon át táncolni?

Ilyen beszédeket órák hosszáig tartott András úr; mind hasztalan, Aurélia szilárdan ragaszkodott elhatározásához.

Nem is lovagolt már szilaj paripákon, került a tánczot, multságokat; könyveket olvasott, vagy kézimunkával volt elfoglalva szüntelen.

Igazán felfordult világ volt András úr házában. Aurélia volt a komolyabb és Pista a vidámabb, elevenebb. Ez akarta a leánykát felvidítani, multságokba vonni, de Aurélia mindent visszautasított.

Ez idő alatt Pista úrfinak könyvei is kinyitatlan heverték; de hogy miről gondolkozott vagy mit tett ez alatt, arról Rellike semmit sem tudhatott.

Nem is tudott egészen azon ideig, míg egyszer véletlenül az egyik szobán haladván keresztül, a tudós urat, háttal feléje, az ablakmélyedésben látta állni, s a tudós úr kezében megismerte a három szál ibolyát.

Oly halkán jött a lányka, hogy az elmerült Pista nem vette észre lépteit. Rellike

nesztelen megállt, kíváncsian lesve, mit fog tenni Pista a hervadt virágokkal.

A mit Pista tett, az semmi egyéb nem volt, mint hogy ajkaihoz emelte a virágokat s hevesen csókolgatta.

A leányka mellére nyomta kezét, de mégsem birt abba visszafojtani, egy előtörő felkiáltást.

Pista ijedve megfordult, de Rellike ki-gyúlt arcza, s ragyogó szemei oly érthetőleg beszéltek szerelemről, hogy még Pista is megértette.

Hozzá rohant, reszketve megragadta remegő kis kezét és forrón csókolta, mialatt égő ajkkal suttogá :

— Ha tudtad volna, mennyire szerettelek!

VIII.

Közönséges utolsó fejezet.

Egy pillanat mulva elbocsátotta Pista a leányka kezét, szóltan elfutott, s bezárkózott szobájába.

Aztán kétségbeesett tekintettel nézte végig a könyves polczokat, a nagy kiterített földrajzokat, a kitömött madarakat, a vil-lanygépeket, a vegytani készülleteket, a nagy retortákat, az apró üvegeket, — és felsohajtott :

— Elvesztem!

A mitől mindig rettegett — megtörtént; szerelmes volt! érezte azt az elolthatlan tüzet, megvallotta Rellikének szerelmét és tudta jól, hogy viszonszerettetik, híven, forrón.

Más közönséges embert ez határtalan boldoggá tett volna, de Pista barátunk többre becsülte szívénél a vegytant, és meg-átalkodottan hitte, hogy a tudományok ked-véért neki nőtlen életet kell élnie.

Egyiktől meg kell válnia, vagy a tuda-mányoktól vagy Auréliától.

Kezeit fejére kulcsolta. Mit tegyen? Itt többé nem maradhat. Ég a föld lábai alatt.

Az első pillanatban arra gondolt, hogy elszökik, elbujdosik a világ végére, hol elfe-ledve, nem ismerve, a tudományoknak élhet. Soha többé nőt nem fog látni, kerülni fogja őket, jobban mint a halált.

Oh! de hiszen mindegy már neki, akár lát több nőt, akár nem! Egyet szeret, és azt,

érezte, szeretni fogja örökké. Mit használ a megszökés?

Most egy még szörnyűbb gondolat villant át fején. Ha megölné magát?! Minek él tovább, ha nem élhet egyedül a tudományoknak.

Nőtlen marad vagy meghal!

Kíntól leroskadva hajtotta fejét a poros foliansokra, habozva, mit tegyen. Ragaszkodott az élethez, mert ifju volt, és boldog szerelem várakozott reá, s mégis menekülni akart ez élettől, hol a szerelem mámorában minden tudományt elfeledett.

Ez elbeszélésnek írója, ki különben teljes tisztelettel viseltetik Pista barátunk iránt, bizalmasan megvallja, hogy ő teljes-séggel nem hiszi, miszerint Pista képes lett volna magát megölni, hanem az igen is lehető, hogy képes lett volna Marmarosvármegyébe hazaszökni.

Már néhány óráig volt így bezárkozva, midőn egyszerre az ajtón erős zörgést hallott, s András úr parancsoló hangja hallatszott:

— Most ugyan ideje van a hóbortoskodásnak. Nyisd ki az ajtót.

E parancsolatra kinyílt az ajtó, s András úr haragosan belépett.

— Mindnyájan komédiát játszotok ma. Az a leány is tegnap még majd meghalt a kolostor utáni epedésben, ma megint vidáman dalolva láttam.

— Kedves bátyám — szólt Pista.

És itt mindjárt elakadt.

— No?

— Kedves bátyám . . .

— Annyit már tudok, hogy kedves bátyád vagyok, hanem a többit nem tudom.

— Kedve . . . kezdé újra Pista, de ekkor a nyílt ajtón át Rellikét pillantotta meg, s hozzá futva gyöngéden megfogta kezét.

— Kedves Rellikém!

Aztán a nagybácsihoz vezette, ki előtt mindketten letérdepeltek, kezet kézbe szorítva, s közel simulva egymáshoz, hogy a szőke és barna fürtök egymásba vegyültek.

— Kedves jó bátyánk, áldjon meg minket!

András úr keze áldást osztott, ajka áldást mondott, de annyi áldást nem mondhatott, mennyit szive érzett.

— Tudtam én ezt, hogy másképen nem történhetett, mint a hogy én előre elhatároztam, — szólt András úr, elégületen saját bölcseségével.

És mai napig azt hiszi, hogy ez a szerelem csak azért történt, mert ő előre elhatározta . . . Pedig lehet, hogy egyedül azért történt, mert egy igen kedves fiatal leányka, ki ez elbeszélés elejét olvasta, s kit egy barátom (eléggé alaptalanul) szívtelen leánynak tart, — szerző előtt óhajtását fejezte ki, hogy a beszély végén Rellike Pistáé legyen.

BELLADONNA.

(Vége.)

Ez állat tekintete borzasztó volt. Menthetleneknek látszottunk, mert oly igen elfoglaltak volt légváraink, hogy csak akkor vettük észre a fenevadat, midőn az tőlünk csak néhány lépésre volt. — Nem volt tehát veszteni való idő, gyorsan a falhoz vezettem Belladonnát, s előre álltam, remegve várva a jövőt; a járda igen keskeny volt, úgy hogy én és Belladonna egészen betöltöttük, morogva, és lihegve jött felénk az eb, vérborította szemei rám voltak szegezve, s

midőn közeledett fülsértően vonítani kezdte, nem maradt egyéb hátra mint őt megriasztva tőlünk elüzni; én tehát haragosan ugortam felé, lábamon ütést érzék. Belladonna sikoltott, — az állat ugatott — és én kábultan elestem; egy perc, s ismét talpon valék, de igen szorongó érzelmek közt, Belladonna a fal mellett állott és igen halvány volt.

— A kutya, a kutya, meg vagy sértve Belladonna?

— Nem, nem, felelé ő, megvagyunk mentve, és rámutata a tova futó ebre; de ön meg van sebesítve, folytatá ő.

— Nem, lábam egy kissé, mondtam tekintve. Boldog Isten a cipőim! a helyett hogy a kutyát rugtam volna meg, egy hegyes köbe ütöttem, s jobb cipőm porrá lett, azelőtt csak hasadt volt, de most sehogya sem nézett már ki. — A talp elrepült, egyrésze csüngött csak sarkamon, a felbőr pedig keresztül kasul szaggatva; — nem hiszem hogy a legelső büvész is elhitethette volna valakivel, hogy ezek cipők. — Mit tegyek? mondék szomorún tekintve a maradványokra, úgy csak végig nem mehetek az utcán! Lakásom legalább is félmérföldre van innen; most legjobb alkalman van lábaimat összezúzni, azután a kinek tetszik haza czipelhet.

Mit csináljak Belladonna?

De szintén szégyellem mondani, Belladonna a helyett, hogy sajnálna, kinevetett (hiába néz úgy reám, kedvesem, ez igaz), igen, kinevetett- én pedig kíváncsi hangon kérdezém újra.

— Mit csináljak Belladonna?

— Mindjárt megmondom mit tegyen, nemes lovag; mondá ő mihelyt a nevetéstől szóhoz juthatott; de tökéletesen tanácsaim szerint kell cselekednie; a mi házunk, a mint tudja, nem messze innen a sarkon fekszik, nagynéném mintegy 5 mérföldnyire látogatóba van testvérénél, s holnap jó csak haza, atyám 7 órakor jó meg a hivatalból, addig besötétedik, s ha ön nálunk marad fél hétig ekkor bátran mehet a homályban hazafelé, — úgy hiszem csak meg nem unja velem öt óra hosszat mulatni, nemes lovag!

— Ezer köszönet édes Belladonna, de hátha atyja haza jön?

— Ah! ügyei mindig elfoglalják 7 óráig, sötét némelykor tovább is.

— Ah! Belladonna, mondtam én midőn a házba bementünk, megvallom, hogy szeretnék egy pár olyan piros hajtású csizmát, milyenről csak nem rég álmodozánk.

— Hm! Ha hét órakor teljesül e vágyad, nem bánom, de addig csak maradj így mint vagy, mert különben . . .

— Mert különben, elmennék tán? Ek-

kor valaki olyan vakmerő volt, hogy megcsókolt valakit, de ki volt az a két valaki azt nem mondom meg. — — Ez az öt óra rettenetes hamar mult. — Az egészben a legkülönösebb az, hogy nem tudom mit tettünk ez öt óra alatt. — Arra emlékszem, hogy Belladonnának, kis kezét kezembe téve csevegtünk, mit mit nem mai napigsem tudom. Arra is emlékszem, hogy szépen kértem Belladonnát kölcsönözzön egy pár czipőt.

Igy ültünk tehát, s természetesen hátaridőnk is elfelejtők, midőn egyszer férfi csizmák kopogása hallatszott, Belladonna elfojtott kiáltást hallatott, — mert atyját hallá jöni.

Nem minden embernek van annyi bátorsága, hogy menjen a veszély elé. Jó czipőkkel csak szembe álltam volna a papával, de így — — megvallom, hogy az atyai csizmakopogás hangjainál — bátorságom majd féltopánkámba szaladt. — A szegény Belladonna halványliliummá vált; szorongó várakozásban nézett a szobában körül mintha azt várná — (a mint a szép mesékben olvasta) hogy a falak megnyilándnak és elrejtik a nemes lovagot míg a vész elvonul. — De Belladonna kérő tekintetére sem mozdult meg a fal, sem valami rejteajtó nem mutatkozott, s így nem volt egyéb hátra mint az ablak mélyedésbe a nehéz függönyök alá menekülni, ezt meg is tettem s félrehuzván a függönyöket a szobában pokoli sötétség lett.

— Miért van oly sötét a szobában Belladonnám? hallám a másik perczen a belépő atyától (magas, feszestartású gentleman) kérdeni; s midőn az öreg az engem rejtő ablak felé irányzá lépteit, gondolom, hogy odaadtam volna tíz évet életemből egy pár csizmáért.

— Oh! papa, papa, kiáltá remegve Belladonna, ne huzd félre a függönyöket úgy fáj a szemem!

Hm! ez különös, születésed óta még nem tudom, hogy fájtna volna a szemed. — Jer csak az ablakhoz lássam a szemed, hisz ha baj van Dr. Hartwig urért küldök.

— Na hiszen nem olyan nagyon fáj, de tudja papa, hogy, hogy — s a szegény Belladonna akadozott, újra beszélt, s újra

megállott — utoljára pedig könnyekben tört ki.

— Ah! mi az gyermek, te sirsz? Jer na, nézzük meg, — és közelebb jött az ablakhoz; most úgy hívém, elé kell ugranom, a gondolatot tett követé, én a papa előtt álltam. — Soha sem láttam mérgesebb embert mint ezen öreg gentleman; halvány lett, ajkai reszkettek, s ilyetén szavakra nyiltak: „Mit keres ön itt uram? ezüst kanalaimat, vagy leányomat?”

Én mitsem feleltem, hanem határozott léptekkel menék a zokogó Belladonnához s mondtam neki kezét megragadva: Belladonna, beszéljek?!

— Oh! kedvesem, zokogá ö, tégy, beszélj a mit tetszik, de én meghalok!

— Eressze ön tüstént el lányom kezét, szemtelen, vagy kidobom az ablakon, hogy szertesélylyel-szakad! dörgé az öreg.

— De uram, csak egy szót.

— Semmit, semmit, ki ön? mit akar itt? Belladonna, azért hozád ide e csacsogót, hogy szivemet megtörd?

— Biztosítom uram, hogy én.

— Eh! mit — ön távollétem alatt mint egy tolvaj jó házamba, leányomnak szerelmi vallomásokat tesz, fejét mindenféleképpen elbolondítja; s végre még azt hiszi, hogy engem is rászédhet! nem úgy hé, jött ment! Hol vannak csizmái.

Mindenre inkább feleltem volna mint erre.

Itt megállapodtam tökéletesen leveretve félcsizmaságom tudatától. — Valóban barátom életemben még úgy nem szégyeltem magam mint akkor.

Belladonna atyjának sértő kérdésére nem feleltem; de a helyett ott álltam, majd halványan, majd elpirulva, s a szegény Belladonnára néztem, ki fejét a pamlag vánkósába rejtve, még mindig zokogott, azt hitte szegény, hogy ez minden további kellemetlenséget elhárít.

— Távozzék tüstént, sehonmai! kiáltá az öreg, s minden perczben dühösebb lett; távozzék! mielőtt rendőrököt hivatok, kik önt egy általa már bizonyosan jól ismert helyre vezetendik, takarodjék!

Én mentem, s félcsizmámmal, tökélete-

sen megalázva és semmivé téve sántítottam ki az ajtón. — Az öreg ember az ajtónál állott, tökéletesen elhatározva engem még az utcából is kiűzni; én azonban szerényen haladtam tova, istenhozzádot sem mondtam Belladonnak, hanem mint egy elüzött koldus sompolyogtam ki. — De midőn az ajtó kilincsre tevém kezem; bátorságom növekedni kezdett; s midőn az utcán voltam, már mint szabad ember kezdék lélegzeni; az öreg a kapuban állott s én hozzá fordulva mondtam neki.

— Uram, ön velem méltatlanul bánt, na de én elviselhetem, de leányát, leányát, ne bántsa; ne szenvedjen szegény semmiért, hisz ha ön tőlem felvilágosítást kért volna, én mindent elmondtam volna; a dolog ártatlanságát szintén átlátja; ez én nevem Sydale lovag.

— Miféle nevet említett ön? kérdé az öreg egészen megváltozott hangon.

— Sydale lovag. — Azt ön gondolta, hogy idegen vagyok, de azt nem, hogy egy amerikai nemes.

— Várjon, várjon egy perczig, szóm van önhöz uram! s ezeket mondva zsebéből egy-csomó levelet vont ki; ön amerikai, mely részéből az egyesült államoknak?

— Uj-yorki.

— Van önnek ott egy nagybátyja?

— Igen, Mr. Starr Jakab. Tán irt nekem? s szivem ajkaimra szökött, midőn láttam, hogy egy levelet von elé.

— Igen, itt van egy level, im vegye, de Mr. Sydale, ezt nem nagybátyja írta, hanem az ő ügyésze irt nekem. Tudatom önnel, hogy nagybátyja meghalt. De könnyítse meg e hír feletti bánatát az, hogy ön 90,000 dollár évi jövedelem örökösévé tétetett, s ügye rendezésére hivatalunk bizatott meg. Mr. Sydale, minden perczben fölveheti első évi illetékét.

— Uram, mondtam én, be sem várva az öreg szavait, nem lenne oly szives nekem 50 frankot kölcsönözni?

— Szivesen Mr. Sydale, s ö mosolyogva vontá elé tárczáját. Előbbi viseletem miatt Mr. Sydale, nem akarom magamat menteni, folytatá a pénzt átnyujtva, önnek minden esetre nem volt igaza, mindent meg-

érdemlett, de ha ma nálunk akar vacsorálni iparkodni fogok mindent elfeledtetni, úgy hiszem, tevé hozzá mosolygva, Belladonna is iparkodni fog. Néhány köszönő szót rebegtem, s elfogadám a meghívást. Azután kirohantam a házból, s öt percz múlva a legkönnyebb pár czipővel tértem vissza.

— És bizonyosan tudja ön, szóla közbe Belladonna, hogy piros hajtásuak voltak topánjai?

— Fölöslegesnek tartom az elbeszélés végét is kérdezni, mondá barátom kiégett szivarát eldobva!

Egy csókot édes nöm? Belladonna!

A T H E Á H O Z.

Csókod ébresztett fel, lelkem édes üdve,
Reám pillantásod volt szép hajnalom,
S bárha ajkaidnak hallhatám beszédét,
Mégis úgy remegtem, hogy tán álmodom.

Ily gyönyört ritkán nyujt a rideg valóság,
Ily boldogságot csak álmodnunk lehet,
S mégis csókjaidban, hulló könnyeidben
Valósággá lön az, hogy szived szeret?

Oh miért üzéd el forró csókjaiddal
Egy fáradt kebelnek üres álmait!?
Mért hívád életre — kik rég elhalának —
Ifju éveimnek arany napjait?!

Mért mutattad fel a szép tündérvilágot,
Mely lelkemben már csak emlékekben élt,
Hogy adjak én néked szétszaggatott szivet
Egy egész, egy tisztán szerető szivért?

Hogy vigyem én lelked egy kétes világba
Hol az ég borult, a föld virágtalan,
Hol minden öröme, és minden gyönyörnek
S minden boldogságnak már csak sírja van.

Menjoh menj — feledj el! Hadd a csókot vissza
Mint nem teljesülő vágyak zálogát,
Minőket az ábránd adhat még keblemnek,
De minőket többé a való nem ad.

Szivem majd egy sebbel ismét gazdagabb lesz,
Jobban fog majd fájni, s jobban vérzeni;
Oh de te mentve léssz bánat s gyötrelmetől,
A ki feledni tud, — nem fog küzdeni.

Vagy ha elfeledni nem tudsz, — légy viharra
Mely engem és téged együtt eltemet;
Asszony a szerelmed örök boldogságom!
Én nyugton, s örömet meghalok veled.

VENIL.

J E L L E M.

Vannak a világon jó és rossz emberek, szelidek és indulatosak, őszinték és kétszínűek, vidámak és komolyak, kellemesek és kiállhatatlanok; — de a kívül legritkábban találkozunk e selejtes világon, ez: a jellemteljes ember; — s ha találkozunk vele ezekben egyszer, többnyire nem becsüljük e ritka tüneményt.

Többet mondhatnánk: — a nagy szám nem is tudja mi tulajdonképp az mit jellemnek nevezünk, s következésképp mi a jellemteljes ember?

Az egyik a jellemet a makacsságban keresi, a másik cynismusban; a harmadik

durvaságban, a negyedik a nézetek merevségében, az ötödik Isten tudja miben — sőt az is megtörtént már, hogy voltak, kik azt a — köpenyforgatásban találták föl.

Lesznek, kik erre fölkiáltanak: Ah! ez lehetetlen! ilyet állítani még is sok! — A czikkiró igen együgyűnek tart bennünket!

Uraim — vagy inkább hölgyeim — mert hiszen a „Nővilág“-nak irunk — bocsánatot kérek önöktől; — önök fölkiáltásai igen természetesek, de mindamellett igazságtalanok reánk nézve: — mert a mit állítottunk — vagy egy éve annak —

nyomatásban olvastuk, még pedig fájdalom magyar nyomtatásban!

Megvalljuk igen igen rosszul esett ez nekünk, — sőt annyira megharagudtunk, hogy a nyomtatott lapot ízre porrá téptük, s fél is tettük akkor, hogy nem is szólunk erről; de hijába! az efféle kifúrja az ember oldalát! — s ha egyszer hozzá fogunk a cikkiráshoz el nem hallgatjuk azt a mi nekünk fáj vagy a minek örülünk.

Igaza van önöknek; a köpenyforgatásban észélyességet lehet látni, vagy ildomosságot, olykor egy kis poltronságot, vagy servilitást is, ha nem is emberekkel, de legalább eszmékkel vagy eltérő nézetekkel szemközt — de jellemet soha, soha sem!

Ez a férfiúnak legszebb tulajdona! s csak a jellem által nyernek többi jó tulajdonai alapot és jelentőséget.

Jellemtelen ember — azaz olyan, ki mindjárt kész színt váltani, ha ennek hasznát vagy kényelmességét látja — lehet szellemdús, művelt, ügyes, szeretetreméltó, tanult, tudós — mind hiába! — e szép bölcsőajándékai a sorsnak — mind füstbe mennek, — mert nem lehet ily emberben bizni.

Mi pedig a szeretet, a barátság a bizalom nélkül? — szappanbuborék, mely a jövő pillanatban szétpattan és örökre el-

enyészik, nyom nélkül! Füstfelleg, melyet a lenge szellő elsöpör!

Csak a jellemteljes emberek tényezők a világ színén. A többi nulla — olykor nagyon csinosan rajzolt s ügyes kézzel kiczifrázott nullák — az igaz! de a mely csak a tényezők által nyer jelentőséget.

Akár mennyi nullát rajzolunk az irlapra, e jegyeknek nincsen értelme; de tegyünk egyetlenegy tényezőt elükbe — s roppant összeg áll előttünk.

Igy van az emberekkel is. Egyetlen egy jellemteljes egyéniség képes százezreknek jelentőségét nem csak kölcsönözni, hanem adni is.

Ki pedig a jellemteljes ember? — az, ki valódi jellemmel bír.

Azon férfiú, ki hű marad halála napjáig magához, azaz elveihez, irányához, céljaihoz; ki, a nélkül, hogy makaassággal lehessen őt vádolni, állhatatos és erős meggyőződéseiben; ki nem látja ma fehérnek, a mit tegnap feketének kikürtölt; ki nem transigál lelkisméretével ha előnye kívánja, megtartja a mit ígért; cserben nem hagyja azt, ki nyomait követi, — szóval oly férfiú, ki erős oszlop, nem gyöngénád, mely ide is oda is hajlong csak hogy el ne törjék; — oly férfiú, ki áldozni tünni, várni és meghalni tud — de köpenyt forgatni soha!

JÓSIKA JÚLIA.

ÉLE T I S K O L A.

A legszegényebb leánynak is legyen annyi büszkesége és önállósága, hogy ne adja kezét oly férfiúnak, ki őt nem boldogíthatja, és kit ő nem boldogíthat. Mert inkább irigyelhetitek a rabszolgát vasrácsa mögött, a madarat kalitjában, a halat hálójában, — mint oly nőt, ki férjét nem szeretheti, sőt még nem is félhet tőle.

Hányszor lobog fel a gyászünnepegy fáklyája csupán azért, hogy meggyujtsa a máglyát, mely egy életet fog megemészteni.

A szerelem főkellék a házasságban, mert enélkül a felek hasonlóknak volnának az iszákoshoz, ki csak azért iszik, hogy leigya magát.

Oly emberek számára, kiknek fejük és szívéük van, határozott igazság marad, hogy minden mellékes érdekből kötött házasság vétkes állapot; oly személyek együtt élése politikai és physikai értelemben, kiket nem szívéük csatolt együvé, nem egyéb durva erkölcsstelenégnél, még akkor is, ha egyház és állam rájuk adták áldásaikat.

És ha a boldogsághoz nem okvetlen szükséges is, hogy a felek egymást a választás előtt szerették legyen, azonban okvetlen szükséges, hogy legalább azután szeressék egymást.

Ha a szerelem egészen újból, először, minden fenálló parancs és emberi törvé-

nyek nélkül ismét előteremne valahol : csak ismét és magától a házasság állapotát fedezné föl, mert a szerelem csak ez állapotban, e kapocsban lelheti föl legvalódibb boldogságát és megelégedését.

Boldog házasságok képezik az államok erődeit és az emberiség védszentségét.

Boldog házasságok az emberi szívnek legsikeresebb képviselői.

Boldog családok öléből származik a megnemesült nemzedék.

A házasság minden mivelődésnek kezdete és tetőpontja egyszersmint. A nyerszet szeliddé, a gyöngét erőssé, a könnyelműt szilárdná, a szeleburdit komolylyá, a pazart takarékosná, az érzéketlent érzővé teszi. És még a legmiveltebb sem talál kedvezőbb alkalmat, hogy szelidségét mutassa, csak a házasságban.

A férfi kötelessége, hogy választott hölgységét szorosán magához kapcsolja, védje, és vezesse; — hogy őt becsülje mint háza legmagasb, sérthetetlen szentségét, mint saját becsületét, ékességét; mint háza nemes és szép erkölcesének örét és fenntartóját, kit semmi szóval, a durvaságnak még csak egy lehelletével sem szabad megkeseríteni.

A nő kötelessége, hogy ő mindenben szelidség és szerelmetességgel legyen előzeny, hogy életük szép őszhang legyen, melybe semmi rontó hang nem vegyül; mint a béke szelíd angyala a ki láthatlanul lebeg körül a házban, s mindent eltávolít, a mi háborúságot és gyűlöletet költene; hogy ő a rend és erkölcs szorgalom és békeség eme szellemétől lelkesítve a családi szobát férjének oly kedvessé tegye, hogy az abban legörömostebben tartózkodjék, s a nap fáradalmaival legörömostebb ott pihenhesse ki.

Mindkettő kötelessége pedig, hogy nem annyira egymás mellett, hanem hogy úgy szólván egymásban s egymással éljenek. Nem csak ezt amazt de mindent meg kell egymással osztaniok. A mit az egyik érez, azt érezze a másik; a mi az egyik lelkét érinti, az viszhangozzék a másik keblében is; a mi egyiknek örömet okoz, azon örüljön a másik is, a mi egyiknek fáj, fájjon a másiknak is. A lelkek emez egybeolvadásánál minek sem szabad elzárva maradni, a szív fenekére visszavonulni, ho-

mályosan és alaktalan beburkolózni; szabadon és teljesen omoljon át szív és szellem minden pillanatban egyikből a másikba, hogy egyik se mondhasa, miszerint még követelni valója van, s kevesebbet vett, mint a mennyivel ő áldozott.

Hanem az is gyarló dolog a házasságban, ha mindegyik szépen leül és nagy feszülten várja, hogy már most az a másik majd őt hogyan boldogítja; ilyenén módon sokszor megesik, hogy mindketten magukban és boldogítatlan ülve maradnak.

Mi sem kívánja annyira a szakadatlan ápolgatást, mint a már elnyert szerelem. Ezt kevesen gondolják meg, és annál fogva legszebb kincsüket elvesztik. Elhervadt szerelem, elvesztett bizalom soha sem tér vissza többé. — Mindig tévedés, ha egy fiatal nő azt hiszi, hogy férje már elveszithetlennül övé! Isten mindennap újra teremti a világot, és a szerelem alkotó erejének, a kebel istenének ugyanezt kell tennie, különben semmivé lesz.

Szerellemmel igen sokat, azt hiszem, mindent lehet elérni.

De a legmélyebb szerelem gyökerei is elszáradnak, ha nem ápolják azokat.

Bútlan öröm nincs e földön. Azért őrizkedjétek a tulfeszített képzelgésektől. Ne fessétek fölöttébb ragyogó színekkel a boldog jövőt. Ne csüggjétek édes álmaidokon oly igen erősen. A mennyasszonyok rendszeren paradicsomnak szeretik nézni a házasságot, a hol csak virág diszlik s tövis nem terem. Pedig nem úgy van.

A boldog szív csak gyönyört akar érezni, kifejezni és adni. De az nem maradhat mindig úgy. A házasságban új alakot vesz föl a szerelem, de ebben is érdekesnek kell maradni. Mennyire meg fogtok rémülni, ha egyszerre ez átváltozásban pillantjátok meg! A jegyes állapotbani örökös édelgés oly várakozásokat kelt, melyeket a házasság nem valósíthat! kívánalmakat ébreszt, melyek soha ki nem lesznek elégitve, s a lelket oly dolgokhoz szoktatja, melyeket később nem bírhat, s melyek kora kedvetlenség alapját vetik meg. A kedélyt lágygyá és arra képtelenné teszik, hogy nagyobb dolgokkal foglalkozzék.

De azért ne mondja senki, hogy a szere-

lem a házasságban elenyészik. Csupán a csaképp enyészik el, melyet kedvesünkről magunknak alkottunk. A párok jellemében fekvő valódi jó rész együttlétük hosszabb ideje alatt egyre tisztább és világosabb lesz, s egyre szorosabban csatolja őket egymáshoz. Csak azon szerelem, mely a szeretők képzelmében gyökerezik csupán, mulik el a házasságban; mert a házasság a valóság, mely, mint az ébredés, eltörli álomképeinket; de ellenben, mint a teljes napvilág, mindazt világosan láthatóvá teszi, mit ked-

veseink előnyeiről a szenvedély homályában fölismertünk.

A házasságnak mint valami üvegháznak, se nagyon hidegen, se nagyon melegen nem kell tartatnia, hogy a virágok se meg ne fagyjanak, se el ne száradjanak.

Hogy a szerelem állandó és tartós legyen, szövetséget kell kötnie a barátsággal. E két érzelem egymásba kapcsolódva erősíti és támogatja egymást. Ez egyesülésben a szerelem szilárdabb, a barátság gyöngédebb lesz.

EREDETI DIVATJELENTÉS.

Irja HECKENAST-BAJZA LENKE.

Pest, május 5-én, 1860.

A pesti lóverseny ugyszólván előttünk áll s az erre rendelt öltözetek egy részének is készen kell lenni, melyek közül egynéhány igen csinos és eredeti ruhát láttam.

A többi között leginkább megragadá figyelmemet egy nagyvirágu világos alapszínű szoknya, mely alján három egyrőfnyi széles fodorral bir, a mely egész diszítését teszi. A hozzá való pruszli a szoknya alapszínéhez hasonló selyemből készülve, s a virágokhoz hasonló színű selyemmel ujjnyi szélesen beszegve és a zsinórzat helyett kivarrva, tászlikkal bir, és fényes pitykés gomboktól tündöklök.

A derék-kivágásnál aczélgyönggyel kivarrt fekete csipkefodrozat hajlik alá, s a kötény és ingváll fehér himzett brüsseli szövetből készülve, gyönyörűen összhangzó egészet képez.

Egy más, még talán izletesebb, s egészen diszes öltözéknek mondható, egy fehér, gazdagon himzett szoknya, mely tászli nélküli vörös aczállal kivarrt pruszlival bir, melyről fehér, fodrozott csipke nyulik alá, s a hozzá való párta hasonlóan vörös, aczélgyönggyel kivarrással bir.

Eredetiek és igen csinosak, a csak most divatozni kezdő, s még alig ismert erdélyi forma után készített pruszlikok, melyek már szokatlanságuknál fogva is nagy tetzésben fognak részesülni.

Ezek csupán a derék hátulján birnak három hegyesre szabott tászlival, s a köröskörül lefelé állni szokott tászli hegyesre szabva fölfelé áll, más színű selyemből mint a pruszli. A derékhoz hozzá varrva és hegyes végükön egy-egy fényes gombbal ellátva, a sok gombtól erősen tündökölnök, s leginkább hasonlitanak a paraszt legénység azon mellényéhez, melynek alapszínű posztója a sok számtalan gombtól alig látszik.

Reggeli öltözékeknek a piquet-en kívül leginkább divatoznak az egyszínű foulard-ok.

Szoknyájuk egészen sima, s diszítésük csupán a kötényből áll, melynek két alsó sarkán rendesen nagy himzett virágokréta szokott diszleni, s az egésznek kerülete keskeny fodrozattal bir.

A tulajdon szövetből készült pruszli, magasabban van szabva mint a diszesebb szövetű ruháknál, s kivarrása ritkán fényes, s leginkább csak hasonló színű, vagy olykor aczélzsinórzatból áll, elején három sor meg lehetős nagy gombokkal ellátva.

A deréknak tászlija nincs, s hátul csupán egyetlen hosszukás taralyforma fodor hajlik a szoknya összevarrására.

Az ingváll ennél rendesen moulle-ból készül, félhosszu ujjakkal, mik a szövet selyméből kicsipkézett nagy csokorral igen izletesen veszik ki magokat.

A divatárusnők a fekete utcai fejkötők, párták és magyar kalapokon kívül, kerek kis karimájú, s már ismert fekete kanászkalapokhoz hasonló kis női főveg díszítésével vannak elfoglalva.

A kerek kalapok az arcnak rendesen valami pajkos negédeséget kölcsönöznek, s szerintem nőnek ez csak olykor, és igen kivételes alkalmakkor áll jól.

Például templomban izetlen és elütő azon czéltól, melyért a hölgy áhítatossággal eltelve, a szentegyház küszöbén belép.

Az utcán kihívó, föltünő s mintegy figyelmet gerjeszteni akaró viseletként tűnik föl. S a látogatási öltözékhez képest pedig igen negligé, s így csupán lovaglás, falusi séták, fürdői reggeli öltözet, és a lóversenyi alkalmakra alkalmazhatók.

Vannak hölgyek, kik lóháton túlfélének, s ezeknek eleven arczkifejezést, sőt bátrabb tekintetet is kölcsönöz.

Falun sok mezei virággal, s lebegő színes szalaggal ellátva, egy szép pásztor

leányra az idilli életből emlékeztet, míg a lóversenyeken, különösen a leányoknak, majdnem minden más közt legcsinosabban áll, s a nyitott kocsikon napernyő nélkül is ovószerűül használ a nap ellen.

E kerek kalapok a legújabb magyar divat szerint fehér, vörös és mindenféle, de leginkább barna és fekete hosszú tollakkal és lengő szalagokkal vannak díszítve, s formájuk egészen azon kisdud kanász- és juhászkalapok után készült, melyeket a bakonyi és tiszaháti legénység oly hetykén, oly negédesen tud fejére vetni, s oly könnyedén, mintha csak a szél által hullott volna véletlen gazdag hajukat befödni.

E tollas kalapok rendesen drágább anyagból készülnek; mint például past, és florenzi szalmából.

Míg a mezei virággal és elejükön fekete csipkével díszítettek csak közönséges s leginkább barna szalmából, melyre a pipacs, buzavirág és sárga kalászok leirhatlan szépen állanak.

T Á R C Z A.

H Á Z I K Ö R.

A gyümölcs hatása az emberiségre. (ORDÓDY J. K.-tól.)

A csontárok. A cseresznyék minden nemei szokatlanul ritkítják a nedveket, felolvasztják s felfrisítik a szerkezetet.

Az őszi baraczk higitó, lágyan felolvadó és felüdítő gyümölcs. Mértéktelenül éldelve elveszti hasznos tulajdonát és felfuvást okoz.

A kajszai baraczk nedve hamar megy át forrásba és gyengébb gyomorban előbb lesz savanyú, mint más gyümölcs. Különböen oly egészséges, mint más gyümölcs és oly hatásu, mint az őszi baraczk.

A szilva minden jobb nemű válfaja olvasztó, tápláló, hajtószerűen gyakran ajánlatnak orvosok által.

A bogyárok. A bogyárok között méltán ne-

mességre nézve első helyet foglal el Amerikának forró égövi terménye az ananász, mely nálunk csak melegházakban termesztetik. Ezen kellemes gyümölcs hatása hűsítő, szomjat oltó, felüdítő; vese fájdalmaknál és megrontott étvágnál jó szolgálatot tesz.

A friss szőlő nagyon kellemes gyógyhatású gyümölcs, oly annyira, hogy egy új gyógymód az ugynevezett „szőlőgyógymód“ lépett életbe, mely gyógymód jóságere miatt sokkal nagyobb kiterjedést érdemelne, mint minővel bír. Az orvosok leginkább következő betegségekben ajánlják a szőlővel gyógyítást, egymint: vérhasban, hibás emésztésben, hömorhoidál bajokban, a bélcsöbéli vérfolyásoknál és hányásoknál, lépbeteg-

ségeknél, gyomorgöresöknél, gyomorsavanyúságnál, lépkórban, méhgöresben, sárgaságban, szárazbetegségben, mellbetegségekben és más egyéb szenvedéseknél. A gyógymód 4—6 hétig tart és leginkább a szőlőnek nagyobb mennyiségbeni élvezetéből áll.

A szamóca sok cukoranyagot tartalmaz, hatása: hűsítő, frissítő enyhén felnyitó és tápláló, a dugulásokat elhárítja, illetőleg hat a lépkórban. Vannak példák, hol a dühöngés (Tob-sucht) és búskórság az eprek nagyobb mennyiségbeni élvezete által gyógyított ki, kőbajokban is nagy könnyítést okoznak. A szamóczák különösen még a fogakon lévő borköt is fololvasztják és ezzel azokat fehérré és egészségessé teszik.

Veres-ribiszke alkatrészei citrom- s almásav és nyálkacukorból (Schleimzucker) állanak. Hatása hűsítő, enyhén nyitó és rothadást akadályozó. Héja azonban nagyon nehezen emészthető.

A málna hatása jóformán megegyez a szamóczáéval, azonfelül szárazbetegségben szenvedőknek ajánlják. Oly nagy mértékben azonban,

mint a szamóca, émelygés, rágás bekövetkezése nélkül nem élvezhető.

A veres afonyának nagyon kellemes savanyús íze van, kicsit összevonó és a falusi lakóktól bogyói gyakran rossz gyomornál, mint orvosság használtatnak.

Az afonya fris állapotban élvezve nagyon felüdítő, felolvasztó szer, száraz állapotban azonban nem minden hatás nélkül használtatik falusi nép által erős hashajtásoknál.

A bodzabogyó hatása enyhén felizgató, bőrkipárolgását előmozdító. A középső vagy belső fakéregnek zöld színe van, mely erős hashajtást és hányást okoz. A fiatal fabimbóknak szintén azon hatásuk van, csakhogy nem azon fokban. A bodza legújában sokat vesztett népszerűségében; mert azelőtt nem volt háztartás, kivált faluhelyen, hol virágait és bogyóit különféle használatokra nem szedték volna össze.

A naszpolya akár nyersen akár cukorba becsinálva élveztetik, mindég kisebb dugulásokat okoz és így hasmenéseket csillapíthat. (K. G.)

MAGYARÁZATA

a mai számunkhoz mellékelt divatképnek.

(Swoboda J. assz. zsidó-utcai divattárból.)

Hétéves leány öltözéke. Szürke posztó-mente, kék kasmir-ruha. Fekete kalap.

Ötéves fiú öltözéke. Fekete bársony-dolmány, és nadrág.

Kilenczéves leány öltözéke. Fekete bársony atilla. Zöld kasmir-ruha.

Ötéves leány öltözéke. Kazinczy-atilla violet-posztóból, szürke szoknya.

Nyolczéves fiú öltözéke. Szürke atilla, nadrág. Fekete mente.

PESTI HIREK.

** Széchenyi Istvánért ápril 30-án tartott gyászistentisztelet a belvárosi plébánia-templomban, bemutatta az ország főpapja, Scitovszky János herceg primás által. Már kora reggelen sűrűn hullámozott a gyászöltözötű vagy legalább gyászfátyolu sokaság az utcákon, s fölöttük minden köz- és igen sok magán ház ablakából fekete

zászlók lengtek. Kereskedések, raktárak zárva maradtak. Az istentisztelet 10 órakor vette kezdetét, de a templom, a körülötte levő tér, — ezen felül a városháztér s az ide nyíló utcák, már egy órával megvoltak telve sűrű sokaságu néppel — közel mintegy 40,000 emberrel. A templom belseje fekete posztóval volt beborítva, s csak a számtalan fáklyától, s az ajtókon át nyert világítást. Az egyházhajó közepén állt a ravatal, a Széchenyi-czimerrel díszített ezüstös koporsóval, ezüst lábakon, tömördek gyertya fényözönével környezve. A főoltártól lefelé, egészen ki a Duna partjához a fáklyások kettős sora képezett utcát. Azt mondják, hogy összesen 1000 fáklya lobogott. Az egyház belseje a testületekkel, vidéki küldöttségekkel, az s arisztokraczia delnői-vel és uraival telt meg. A ravattal szemközt a gyászoló család tagjai foglaltak helyet. A jelen volt hatósági képviselők közt látni lehetett Bene-bek Lajos cs. kir. tábornagy főhadikormányzó úr ő excellentiáját is. A kívül levő nép, a közeli téreken és utcákon, levett főveggel, némán várta végig az iztentiszteletet, mely primás ő eminenciájának fényes papi segédlete, s a Mozart miséjét előadó 200 énekes és zenész közreműködése mellett ment véghez. Ezután a főpap a plebania lakásba lépdelt kíséretével, követve az akadémiai küldöttség által, mely a közérzület nevében megköszönvén főpásztorunknak, hogy e szomorú nem-

zeti ünnep istentiszteleti részét személyesen vezetni kegyeskedett, örömmel fejezte ki azon minden magyar által újból, s kedvesen osztott meggyőződést, miszerint a kath. magyar egyház főpásztorai minden körülmények közt össze tudtak olvadni a közérzülettel, hogy „hinni, szeretni, reményleni, s érezni tudnak a hazával — és tudnak vele sirni is, ha kell. „Egy újabb indokot fűzött ezzel eminentiád (mondá a küldöttség szónoka) azon számosakhoz, melyeknél fogva szeretjük és tiszteljük eminentiádat.“ — Főpásztorunk meghatott hangon válaszoló többek közt, hogy „Igaza van a tisztelt szónok urnak, hogy mi egyek vagyunk a hitben, egyek a szeretetben, egyek a reménységben.“ — Ezalatt a templomi közönség a kivüllevő sokaságba olvadva, megzendült a szabad ég alatt a „Szózat“, s utána a „Hymnusz“ első versszaka, énekelve ezer meg ezer ajk által, egy szívvel. A sokaság azután a plébánia lakás felé fordult, s szünni nem akaró harsány éljenekkel üdvözlé a szeretett főpásztort, ki is egy ablaknál megjelent, s áldást osztta a beláthatlan sokaságu népre, melyből küldöttség ment ő eminentiájához, s előtte a közszeretet és tisztelet meleg szavait kifejezte, mikre ő eminentiája nyájas viszonzással válaszolt. Ezután a nép az „Angol királynő“ felé indult, hol Széchenyi Béla és Ödön grófok szállva voltak; a szálloda körül megállapodék. Megint a „Szózat-ot“ éneklé, s miután néhányan fölmentek s a grófoknak a közérzelmét rövid beszédben tolmácsolták, az ablakoknál megjelenő grófokat erős éljénzessel üdvözlétek. Ekkor egy óra volt, s a sokaság csak most kezdett szétoszolni, de egyesek s az egész város egész nap megtarták az ünnepélyes hangulatot; mint meg fogják tartani a meghalt nagy hazafi emlékét, kinek küldetése még a halálban sincs befejezve, mert nagy szívével fölöttünk virraszt, és nagy példáival minden utunkon vezetni fog élő szelleme.

** Említettük, hogy azon gőzös, mely az itteni kikötőből april 24-ikén Bécsbe volt indulandó a Széchenyi-requiemre, akadályok miatt itthon maradt. Első akadály volt, hogy a gőzhajtásulat a kialakított 800 ft. helyett az indulási nap déltáján 4000 fto-t követelt, de az ez által támasztott fenakadás délutáni hat órára mégis le lett győzve, mert ekkorra csoportos adakozások, még néhány 100 fttal fölözve, összeteremtették a nem csekély összeget, mely csak a habozásnélküli honfiai áldozatkészség előtt volt csekély. Az utazásnak azonban az indulás perczében érkezett es. k. felsőbb rendeletnél fogva mégis el kellett maradnia. A hajóért befizetett 4000 egynéhány forintot, alig némi kivétellel, az illetők az állítandó országos Széchenyi-szoborra ajánlották fel.

** A nemzeti kaszinó, a lovaregylet az akademia és a Lloyd-társulat igen szép gyásziratban fejezte ki a Széchenyi-családnak a nagy magyar halála fölötti részvétét.

** Széchenyinek utóbbi éveibeli leghűbb arcz-

képe most jelenik meg Pfeiffer könyvkereskedésében. Ez arczképet Széchenyi Béla gróf megrendelésére Barabás rajzolja az általán legjobbnak tállalt Gasser-féle mellszobor után, mely szintén Pfeiffernél rendelhető meg.

** Az akademiai ház mekkoraságára s minőségére nézve az illető bizottmány véglegeset még nem határozhatott, mert az aláírásokra kibocsátott 1060 ív közül 700 még nem küldetett vissza.

** Az első magyar biztosító társulat e hó 15-ikétől kezdve az életbiztosításra nézve is külön osztályt nyit.

** A városligeti fasorban már valamennyi nyári lakás ki van bérelve.

** A fűvészkertben megtekintésre méltó állatsereglet látható. Különösen érdekes benne az öt tagból álló krokodil-család.

** Bolond Miska és Zöld ördög mint szövetéses munkatársak, junius elsején humorisztikus hetilapot indítanak meg, „Bolond Miska“ czim alatt, melynek a programm után kelendőséget merünk jósolni. Előfizetési ár juniustól september végeig 3 ft. 50 kr. o. pénz. Az előfizetéseket Emich Gusztáv kiadó-hivatala fogadja el. (Baráttér 7. szám.)

** Szerkesztőségünkhez beküldetett: I. „Még egynéhány szó — báró Kemény Gábortól. Pesten.“ — II. „Bonaparte Napoleon Lajos titkos emlékiratai. Első füzet. Kiadja Telegdi K. Lajos Debreczenben.“ Több, szintén beküldött könyvről „Irodalmi szemlénk“ szóland.

** Kakas Márton tarjából válogatott bokréta van sajtó alatt Heckenast Gusztáv kiadásában.

** Orosz Ferencz zongoraművész hazánkfia, kinek szerdai hangversenyéről színházi rovatunkban szólunk, külföldön is tetszéssel hallatá magát, nevezetesen Párisban, Londonban, Edinburgban, Sztambulban, Dublinban, Maltaban, Szmir-naban.

** Széchenyiről Marsalkó is készített sikerült szobrot. Egy újabb kivitelén pedig az elismert tehetségű Szandház dolgozik.

** Rózsavölgyinél megjelent: „Gyászhangok Széchenyi István halálára. Zongorára szerzé Mosenyi M. Ára 80 o. kr.“

** Azon szép virágbokréta, melyet a horvátok, a magyar hölgyeknek özv. Batthyány Lajos grófnő neve alatt küldtek, fehér szalaggal volt átkötve, esen következő sorok olvashatók piros betűkben, horvát nyelven: „Ezen virágbokrétát küldik a horvátok a híres magyar nőnek, tiszteletük és őszinte testvéri szeretetük jeléül; jeléül annak, hogy a magyar a horváttal testvéresült.

** A színházi opera legközelebbi vendége talán Irfre olasz tenorista lesz — mert hát Ellinger úr mellett szokás, hogy olykor-olykor vendég is legyen.

** Az egész haza mélyen gyászol, csak a

magyar „Religió“ szerkesztője ignorálja (nem méltatja figyelmére) nemzeti létünk e dicső missionáriusának, a kath. anyaszentegyház hű fiának, a legnagyobb magyarnak halálát. (Ezt írja a Bajai közlöny.)

** A várostanács, a tanácsház termében fölállítandó Széchenyi szobrot, Halbig, müncheni szobrász által készítteti. A szobor kész mintája a napokban ki is volt téve az akademiában, s minden tekintetben jónak találtatott.

** Olyan újdonságot mondunk el a következő sorokban, milyennel valóban nem igen szokott találkozni t. olvasóközönségünk. A napokban ugyanis, egy az indóháztól befelé ügető omnibuszsal az a meglepő eset történt, hogy lovai elragadták. Az utasok közül sokan ijedve ugráltak ki belőle, s talán, ha a gyepelőnek sok lélekjelenléttel bíró ügyes kezelője jókor egy ház oldalának nem fordítja a formátlan jármű rudját, szerencsétlenség is történt volna, mely főleg az épen utba eső fazekasi kirakványok törékeny műtárgyaira nézve üthetett volna ki legrombolóbb veszedelemmel. Az omnibusz tartalma közt olvasóinkra nézve is volt érdekes tárgy — egy regény, mely „A mi nótáink“ czímmel, ép rajta jött városunkba a vasutal érkező közkedvességű szerzőjével Abonyi Lajossal. Jövő számunkban talán jelenthetjük, hogy a derékregényíró ez újabb művét ez és ez a kiadó már meg is vette kinyomatás végett, mert Abonyi művére bizonynyal könnyen találkozik kiadó!

** A horvátok javára tartott főúri előadásokban résztvett urak közül eddigelé Odeschalchi herczeg, Zichy Manó gróf, Károlyi Gyula gróf, Keglevich Béla gróf, Podmaniczky Frigyes báró és Beöthi Ákos úr ajándékozták az ábrázolatokban viselt díszöltönyeiket a nemzeti színháznak.

— A „Vészhangok“ t. cz. előfizetői névsorát jövő számunkban kezdendjük meg.

— Rózsavölgyinél „Aurélia“ (csárdás, zongorára) című s Návay Sándorné született Dedinszky Aurélia urhölgy ő nsgnak ajánlott zenemű jelent meg. Szerző Blaskovich Sándor. Ára 60 ujkr.

** A krinolin e világi uralkodása végéhez látszik közeledni; utcáinkon mindinkább fogyó számban és terjedelemben látjuk megjelenni, s ezenfölül Scheffiedből, a krinolinabroncsok főfő gyárhelyéről is elkeseredve írják, hogy a roppant mennyiségben várt rendes nyári megrendelések az idén leverőleg csekély számmal érkeztek meg. Tehát csakugyan haldoklik e hatalmasság. Ha legkevésbé sem óhajtjuk is vissza uralkodását, nem tagadhatjuk mégis el, hogy haldoklásának ünnepélyes pillanata komoly megilletődéssel tölt el bennünket. Azt hisszük, igen érzékeny gyászbeszédet fogunk majd fölötte tartani annak idejében.

V I D É K.

— A még csak 12 éves Borosnyay Kamilla k. a. — ki a jobb irodalmi vállalatoknak is sikeres gyűjtője, legközelebb tüpénzéből megtakarított 2 forintot küldött be a muzeumi terem díszítésére! — Zalából pedig Soos P. Crescentia urhölgy négy forinttal adakozott a szükölködő horvátok javára, mely összegeket rendeltetésük helyére elküldjük.

** Vidéki városaink, helységeink mind az országos gyászszal vannak elfoglalva; a haza fölött kiterülő óriás gyászfátyoltól nem lehet most megpillantani semmi tárgyat, semmi mozdulatot, mely érdekével azon fölül kiemelkedni bírna. A szem csak e nagy gyászterítőt látja minden város, minden falu fölött, s alatta minden szentegyházban requiemet.

** Mosonymegye Magyaróvár főterére szobrot emel Széchenyi Istvánnak.

** April 30-án Somogy megye minden templomában gyászistentisztelet volt Széchenyiért.

** Székesfehérvárott a vasuti indóházhoz vezető főuteza Széchenyi nevéről neveztetett el.

** Lehetetlenség lenne a hazaszerte tartott Széchenyi-gyászistentiszteletekről és ünnepélyekről tüzetes kimutatást adnunk, mert hisz minden templom, s minden sziv ezen gyászemlékkel van e pillanatban eltelve. Azonban a bécsi és pesti gyásztiszteletek mellett mulaszthatlanul meg kell említenünk a nagy-czenkit, mint a mely nagy halottunknak nyughelyén april 26-án tartatott. A szertartás, melyre nem csak a közel, de a távol fekvő vidékekről is számosan jelentek meg, (nevezetesen Soprony, Zala, Veszprém, Győr, Komárom, Tolna, és Vas megyékből) reggeli 10 órakor kezdődött; a templom alig levén képes a sokaság századrészét magába fogadni, ezért a templom előtti térre kitett, s gyertyákkal és fáklyákkal környezett koporsó körül, mely az elhunyt czimereivel volt díszítve, csoportosula össze a gyászoló sokaság, s hallgatá végig a gyászmisét, mely számos lelkészi segédlettel vitetett végbe. Ennek végeztével megzendült a „Szózat“ lélekemelő dallama. Az ünnepélyt a sopronyi szintársulat férfitagjai rekeszték be, gyászénekekkel. Főúraink közül, az épen e napon tartott bécsi requiem miatt csak Széchenyi Pál és János grófok, Batthyány Géza gróf, Zichy Manó gróf, s még néhányan jelentek meg.

** A zágrábi hivatalos ujság jelenti, hogy az ottani olvasó egylet (Citaonica zagrebacka) cs. k. hatóságilag feloszlattatott.

** Balassa-Gyarmatról előfizetési ívet vetünk ily című könyvre: „Áldozatok imák Witscheltől. Magyaritva. Csalomjai által.“ Előfizetési ára 1 o. ft., mely a könyv megjelenésekor fizetendő le. A megrendelések e hó végeig küldendők be

fordító neve alatt Kis-Csalomiára (v. p. Balassa-Gyarmat).

** Alvinczen, minthogy az ottani férfiak Kazinczy Ferencz születésének százados évnapját megünnepelni elmulaszták, a nők tarták azt meg Fehér-Vitályos Laura úrhölgy lakásán, honnan ez este minden férfi, még a házi gazda is kizáratott — büntetésül! A honleányi szeretetet tanusító kedélyes estély, anyagi eredménykép 24 o. ft. szerzett a Kazinczy-alapítvány számára.

V E G Y E S H I R E K.

** Bécsben april 26-án, a skót atyák egyházában tartatott gyász-istentisztelet Széchenyi Istvánért. A templom nem fogadhatta be azokat mind, kik Magyarországból ez ünnepélyes napra fölrkeztek, ámbár igen sokan voltak, kik föl nem mehettek. Az ország minden osztálya s testülete képviselve volt a nagy ember ravatala körül. Istentisztelet után a magyarországiak közül sokan követve a templom körül csoportosuló nép által, az elhunyt családját lakására kísérték, s annak több testület részvétirátát nyújták által. Néhányan honfiaink közül fölkeresték a döblingi gyászos emlékü szobát is, melyben Széchenyi kilehelte nagy lelkét, s mely mármost üres, s csak egy-két, a falakon látszó vérnnyommal emlékeztet a halhatatlan halottra.

** Berlinben egy kereskedő mindenét pénzzé tevén, s azonfelül saját és ipa nevére kitelhető sok adósságot csinálván, nevével utra kelt, hogy Amerikába szöknek. Hamburgba érve, itt új adósságokat csinált, s midőn neje észre sem vette, csakugyan hajóra szállt Amerika felé. A semmirevaló, nejét minden pénz nélkül hagyta hátra a vendéglőben, s nagy szellemdúsan visszaküldte neki azon etuist, melyben az, midőn egy év előtt mint ifju szép leány, nejévé lett, mennyasszonyi drágaságait házához hozta. A szegény nőt atyjának kellett a vendéglőből kiváltani, s utiköltséggel hazasegíteni.

** A lipcei Illustrirte Zeitung volt szerkesztője Heintze, Drezda mellett mint tébolydai beteg, meghalt.

** A bécsi lapok írják, hogy april 25-én az ottani kikötőhely el volt lépve magyarba öltözött csoporttal, mely a Széchenyi-requiemre Pestről érkezendő gőzöst várta.

** Grácban is tartottak Széchenyiért gyászmisét a székesegyházban.

** Az elmúlt husvétü ünnepek alkalmával a párisi udvarias férjek olyan piros tojásokat adtak nejeiknek ajándékban, melyekben egy-egy drága kashmir-shawl volt.

** A két német herczeg. A boulevards des Italiens-en két divatosan öltözött uracs sétál; valódi párisi arszlánok. — „Miből élnek ezen embe-

rek?“ kérdé karján levő párisi barátját, az uracsokra mutatva, egy vidéki füszerárus, ki különben fölöttébb naiv úr. — „Mon cher ami, válaszolt a párisi barát, ezen urak semmittevésből élnek, esznek, isznak, kocsiznak, udvarolnak, színházba járnak, a vendéglősöket csalják, pénzt eszednek fel nagy kamatra, értenek hozzá, hogy tőkével és kamatokkal egyformán adósok maradjanak, ha nagyon körmükre ég a dolog bezáratják magukat az adósok börtönébe, ott a polgári törvényt tanulmányozzák, s ha blazirtakká lesznek, (mi többnyire meg szokott történni velük, ha a vendéglősöket és uzorásokat többé nem csalhatják), valamely demi-monde hölgy zsoldjába lépnek, végre föbe lövik magukat, aggságot szerezvén a községnek, hogyan temettesenek el, mert a temetési költségek nem igen találhatók fel ezen urak zsebeiben.“ — A vidéki füszerárus, ki Judea böles királyához semmiben sem hasonlított, kétkedve csóválta fejét, és sajnálta, a mily igazán Le Chameau a neve, hogy párisi barátja őt bolonddá tartja, mert a két uracs szembetünőleg előkelőnek látszik, véleménye szerint legalább is valami német herczegek lehetnek, s ő nem fogja türni, hogy akárki is bolonddá tegye. A párisi barát egy szippantat burnótot csipett szelenczéből, s világbölcséséget kifejező mosolylyal fejezé ki, mennyire fölöslegesnek tartja le Chameau barátjával ezen világos dolog fölött vitatkozni. Le Chameau úr azonban igen boszús lett, és mondá : „Ön azt hiszi, mivel kereskedő“ a párisi Malesherbes-uczában, joga van egy dijoni barátjával tréfálni. Mi dijoniak nem vagyunk oly ostobák, hogy elhi gyünk ilyen hiabavalóságokat. A párisi barát még egy szippantat burnótot csipett, s minthogy ép egy omnibus állt meg előttük, kézszorítva elbucsúván barátjától, abba felült. Le Chameau úr magában gondolá : Nem haragudhatom meg reá, ő csak ártatlan tréfát üzött velem, s ilyesmü jó barátok közt meg van engedve. Ezzel egy kávéházba lépett. Egy percz mulva a két német herczeg szintén belépett. Le Chameau úr barátságosan mosolygott feléjük, s mint jó ismerősöket, üdvözlé a két urat, ezek udvariasan viszonzák a köszöntést, és Le Chameau úr magában mondá : „Semmi kétség, ők német herczegek.“ Miután a német herczegek méltóztattak maguk közt nevetgélmi, az idősebb aranyos szivartárczát vett elé, azt kinyitá, s meggyújtott egy szivart, melynek illatától le Chameau úr majdnem elkábult. Az idősb herczeg úr észrevette ezt, s megjegyzé : „Le Chameau úr, dohányos ön?“ — Le Chameau úr barátságosan bólíntott fejével, hogy igenis. A herczeg viszonzá : „Szolgálhatok önnek, Mr. le Chameau, egy szivarral; igazi havannah, nagybátyám, kinek dohánytelepe van Havannahban, ép most küldött egy szállítmányt. A császár nem szíhat jobb szivarokat de az lehetetlen is, mert ezek legjobbak az egész világon.“ — „Barátom, Arthur, — szólt a másik herczeg, — igazad van, e szivarok felségesek, és

nagybátyánk dicső ember, az Isten tartsa meg. Le Chameau barátunk, fogadja el a szivart — Le Chameau úr magánkívül lett az örömtől, hanem a Havannah semmiképen sem akart neki izleni, kegyetlenül karczolta torkát. — „Le Chameau barátom, — mondá ismét a szives idősb hercege, ön köhög, szolgálhatok kegyednek chinai bonbonnal? Ez rögtön használ. Aztán szivarozhatik tovább, mert a szivar, becsületesemre, nem oka köhögésének.“ Az ifjabb hercege igenlőleg intett fejével, miközben az idősebb kellemteljesen nyújtott bonbont a dijoni kereskedőnek. Le Chameau úr köszönt a szivességért, mialatt a szivar könyeket sajtolta szemeiből. — „Mily kelete van az idén a bornak?“ kérdé az idősebb Le Chameau urat. — „Nem vagyok borkereskedő, marhákkal kereskedem.“ — „Hallod, Arthur, marhákkal kereskedik le Chameau úr, ez dicső, ő talán megvehetné tőlünk a 8 göbolyt, 20 tehenet, s a néhány száz juhot, melyek hiába fogyasztják majorunkban a takarmányt; olcsón átengedjük neki, csak hogy megszabaduljunk tőlük.“ — Arthur komolyan intett fejével igent. Mr. Le Chameau elégszülten dörzsölé kezeit, s gondolatban szemrehányást tett párisi barátjának alaptalan rágalmaszásaért. A kávéházból a három úr a Sebastopol-boulevardra ment egy vendéglőbe, reggelizni, s később a majorba akartak kocsizni, hogy a csekélységekől, tudniillik, a 8 göbolytól, 20 tehéntől, s néhány száz juhtól végre megszabaduljanak. Hanem a vendéglősnek felséges burgundi bora, dicső veuve cliquotja, finom ragouti, cotelette-jei voltak, a német hercegek fizettek mindent; le Chameau úr áldotta szerencsecsillagát, és evett ivott mignem a világot különös ragyogó rózsaszinben látta. A hercegek bérkocsit fogadtak, Le Chameau urat beletették, és vezényelték a kocsisnak, vigye ezen urat a brüsseli-utczai 80-ik szám alá, hol lakása van. Másnap reggel Mr. le Chameau úr fölkereste rágalmaszó párisi barátját; elmondta, hogy a hercegek minden pénzét elvitték, még a aérkocsit sem bírta megfizetni, s e végből gesztenyeszinű kabátját kelle zálogba adnia; 8000 frank, aranyóra, láncz, minden oda van! Azok a hercegek! Barátom, mondá Le Chameau úr, kölcsönözzön nekem 50 frankot, hogy hazautazhassam, nyomorultúl tönkre megyek Párisban. — A párisi barát ismét vett egy szippantot burnótot szép szelenczéből, s igen keserves képet vágott, elmondta, hogy igen rossz idők járnak, s 50 frankot nem talál az ember az utcán, czukor, kávé napról napra drágul, a család szaporodik. Le Chameau úr kétségbe volt esve, barátjának szíve pedig megtelt részvétellel, s mint-hogy igen érzékeny volt, ajtót mutatott Le Chameau úrnak, mert nem birt tanuja lenni kétségbeesésének. Le Chameau úr is első pillanatra öngyilkosságra gondolt, miképen fizesse ki a vendéglői árjegyzéket? ki fogja őt védeni Mad. le Chameau haragja ellenében, ki Dijonban igen szigorú rendet visz le Chameau úr fölött! — Hanem az ég

nem hagyja el az üldözötteket. A rendőrség elfogta a két herceget. Az egyik német hercege, csakugyan német, — de a neve Gundelsinger, a másik azon országban született, mely a dicsőségből él, s neve Claude. Mindketten 5 évi feygybörtönre ítéltettek. Le Chameau úrnak a 8 helyett csak 2000 frankjába került mindezen nevezetes körülmények megtudása. Csak Mad. Le Chameau meg ne tudja — nagyon megneheztelhetné.

** Londonban a mult héten valamennyi lap foglalkozott egy ökölvíadali versenynyel, s bizonyosak lehetünk róla, hogy minden angol, előbb olvasá a kezébe kapott lapból az ökölharcz történetét, mint a parlamenti vitákat. Az öklözés egy angol, s egy amerikai öklész közt ment végbe. Sayers Tom, az angol, eddigelé minden ellenfelét leverte, s kivívta a „Champion of England“ czímet, és az ökölvíadorság becsület-övét, mely megtiszteltetéssel azon kötelesség jár, hogy három esztendő folytán tartozik a Champion minden kihívást elfogadni, érkezzék az bárhonnán. És ime most Heenan, a közönséges „Benicia Boy“ néven ismert amerikai Champion odadobta Tomnek a viadali keztyűt, mit Tomnek felkelle vennie, ámbar az amerikai ökölhős olyan embernek vala kihíresztelve, a ki nála nagyobb, erősebb, és ifjabb. Hetek óta készültek a viadalhoz, de a rendőrség mindig meg tudta gátolni. Végre april 17-én megtörtént a birkozás. A titokba avatottak 30 pfton váltottak belépti egyet, s azon titkos utasítást kapták, hogy hajnali 4 órakor legyenek a London-bridge melletti indóházban, honnét a jelölt órában roppant külön vonat robogott el a fülig beburkolt beavatottakkal Dover felé. A rendőrség látta elsuhanni a vonatot, s a legközelebbi állomáson intézkedett a viadal megakadályoztatására. De úgy látszik elámitatott a viadali hely iránt, mert a vonat hirtelen kikanyarodott az egyenes irányból, s mintegy 30 mérföldnyire Londontól, Farnboroughnál, leszállítá 2000 utasát. Ott sebbel-lobbal arénát léczeltek össze, s a két viador a küzdterre lépett. Most látták egymást először. Az amerikai 6 láb és 2 hüvelyk magas, rettenetesen kifejlett izmokkal; Sayers, az angol 5—6 hüvelykkel alacsonyabb, és sokkal kevésbé izmos. Kezet szoritának, aztán sorsot húztak, hogy ki hova álljon. A sors a rosszabbik helyet az angolnak juttatta; épen szemközt állt a felkelő nappal, mely szemét erősen kápráztatta, e mellett állása is alacsonyabb volt amazénál, mi nagy hátránnyal járt rá nézve, mert rövidebb s alacsonyabb természetű is ellenfelénél. Kevés szerencsével is folyt rá nézve a küzdelem többszöri összefogódzaskor, s több izben földhez sujtatott. Utóbb egy rettentő ökölcsapás egészen használhatlanná tette jobb karját, s nem lehetett tudni, eltörött-e vagy nem. Ézentul egy kézzel küzdött, s ellenfele arczát annyira elékteleníté ütéseivel, hogy alig lehetett megkülönböztetni vonásait. 37-szer rohantak egymásra, s mindket-

tőnek arcán mellén végig csorgott a vér. A közönség igen jól mulatott, s fogadott egyiknek vagy másiknak öklére. Egyszerre 20 emberből álló rendőrcsapat érkezett, hogy a viadalnak véget vessen, de a közönség által visszanyomatott. Mindkét küzdő halálosan kifáradt már, s mégsem hagyták volna abba maguktól a küzdelemet, ha a viadalbíró azt nem parancsolja. Az angol nagyon össze volt törve, de azt mondják mégsem esett annyi kár benne, mint ellenfelében, ki utoljára annyira elvakult, hogy saját segédjének juttatott egy irtózatot öklécsapást, s néhány perc múlva már semmit sem látott. Ezen állapotban már most könnyű lett volna fölötte diadalmaskodni, föltéve, hogy az angol addig még képes lett volna magát fentartani, mely esetnek valószínűsége vagy kétes volta felett soká fognak még vitatkozni a műértők. Azt hinné az ember, hogy a küzdő urak megelégtették az ütlegeket, és sohasem verekesznek többé, azonban ők nagy vitézek, és csak sérüléseik meggyógyulására várnak, s aztán megint kiállnak majd egymást fejbe és mellbeverni. Az angol, a küzdelem utáni napon már mutatta magát az utcán. Az amerikai dunnák közt van.

** Görgen, döblingi tébolydai orvos ellen, mint a lapok írják, a Széchenyi-halál ügyében vizsgálat lenne folyamatban.

** Egy bécsi fényíró, Széchenyi lakszobáit egyenkint lephotographozta, egészen azon berendezéssel, mint azokat a gróf, utolsó napjaiban lakta. Hírlik, hogy e fényképek egy pompás Széchenyi-album számára vannak fentartva.

** Rügen sziget partjai mellett töméntelen mennyiségű heringet fogtak. Nem is ezrekkint, hanem sajkákkint árulják, s majdnem ingyen adják.

** Massachusets állam (Amerika) valamelyik helységében él egy ember, ki már huszonnégy esztendő óta visel egy pár — czipőt. Ha megtudhatnók czipésze címét!

** Romában e hó folytán három rég meghalt papot avatnak szentté.

** Salvi bécsi olasz operája pár napi szünetelés után ismét megkezdte előadásait, s azokat egyre fokozódó tetszés közt folytatja.

** Niemann tenorista, a braunschweigi hatóságok által, multkor említett esete miatt, miszerint egy karmestert felfricskázott, négyhavi börtönrre ítéltetett.

S Z I N H Á Z I S Z E M L E .

** Ap. 26. „Don Caesar de Bazan“ Színmű. Lendvától más alkalommal jobban is láttuk adni a szeretetreméltó könnyelműségnek e ritka ügyességgel eszményített hősét.

** Ap. 27. „A Montechi és Capuletti párt.“ Opera Bellinitől. Woggenhuber Vilma és Himrényi Ferencz, mint új szerződött tagok először léptek fel. Az előbbi, mint Romeo, osztatlan tetszéssel találkozott, s méltán, mert erős tiszta hangjában, már is feltalálhatja minden zenekedvelő az operai énekben keresett műélvet, melyet a kisasszony fejlődő helyes énekképzettsége időfolytán majd méginkább fokozni fog. Bár több ily valódi fiatalerővel gyarapította volna az igazgatóság a drága operát egynémely meglevő gyengeség helyett, melyek közé azonban bizonytalanság senki nem fogja számítani a széptehetségű Huber Idát, ki ma mint „Julia“ szokás szerint ismét sok jelét adta szép tehetségének, és haladásának. Himrényi multkor, midőn mint vendég, „Martha“-ban föllépett, terjedelmesebb és csengőbb hangra engedett következtetni, mint a milyennel ma Theobaldot énekelte.

** Ap. 28. „Báthori Mária.“ Opera, 4 felv. Erkelről.

** Ap. 29. „A Csikós.“ Népsz. Szigligetitől. Bognár Vilmát más szerepben is szeretné már látni a közönség, mindenekfölött szeretné pedig látni, mint rendes szerződött tagot, mert az valóban nincs rendén, hogy egy olyan előkelő kört, mint nálunk a népszínmű-énekesnőé, fényesen betöltő kitünő tehetség, még mindig csak kardalnok. Határozottan tudjuk, hogy az érdemesen közkedvességre jutott kisasszony szerződésére már most csak az igazgatóságon mulik.

** Ap. 30. „A titkos iratok“ voltak hirdetve, azonban ma volt a Széchenyi-gyászistentisztelet napja, s a közönség a nap hosszában szakadatlanul tartó jelenségek mellett az által is kifejezést akart adni gyászának, hogy ma nem jelent meg a színházban. Az előadás elmaradt.

** Majus. 1. Először: „A titkos iratok.“ A Karácsonyi-féle díjból 100 arannyal jutalmazott dráma 5 felv. Irta Szigligeti. — Közönség jókora számmal volt, mely több jelentős helyet élénken megéljenzett, s szerzőt a szereplőkkel együtt többizben kihívta. A főbb szerepeket Jókainé, Feleki, Lendvai, Rónai, és Tóth József játszták. Mi a darab drámai értékét illeti, „A titkos iratok“ e tekintetben sokkal mögötte állnak szerző közepszerű történeti színműveinek is.

(?) Máj. 2. Orosz Ferencz zongorász úr hangversenye. Ezt megelőzte: „Egy szép asszony beteg.“ Vigj. 1 felv. Irta Bús Vitéz. Hangversenyző ur igyekvést tanúsító játéka jóakaró méltánylattal fogadtatott. A vigjáték személyzetében ma egy új és kedves jelenséggel találkoztunk a fiatal Dékán Teréz kisasszonyban, ki, bár színházunk tagja, úgy szólván ez alkalommal mutatá be reményekre jogosító tehetségét, s kis szerepét szépen adta elé.

My Kohn A. Pest. 1860.

„Növilág” Májusban. 1860.

Kiadja: Heckenast Gusztáv, Pester.